

GLAS

V d. glavni urednik: Igor Slavec

Odgovorni urednik: Jože Košnjek

Na 35-letnici izhajanja odlikovan z Redom zaslug za narod s srebrno zvezdo

LETO XXXVII
GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
ZA GORENJSKO

Maraton Treh src

Kranj pričakuje 700 tekačev

Sobota bosta v Kranju tretji letoski maraton Treh src in slovensko prvenstvo v maratonu — Start bo ob 11.30 — Proga bo zavarnosti spremenjena in zaprta za promet — Koroška je danes obljubljena, da bi kranjski maraton postal del prireditve Tek treh

— Poletna sezona množičnih teatralnih prireditv v Sloveniji bo v soboto sklenila v Kranju, bo že zadnji letoski maraton Treh src. Prireditelji, pripravljeni članskih klubov Triglav, pričakujeta primerljivo vremena prek tekačev iz vse Slovenije. Do petek so prijeli 100 prijav, veliko pa se udejajo v teh dneh. Ker bodo tekači tokrat prvič obdelovali računski Izkre Delta, organizatorji pričakujeta tekačev, da je zadnji dan prijave sobota do 11. ure, bo v športnem parku Stanka Jurja, vendar bo tokrat pol ure, kot običauno — torej ob 11.30. Organizatorji so se za zgodnejši start odločili, da bi tek končali v 12.30.

Občina nezgoda s tragičnimi posledicami na kolesarski dirki v Beogradu je bržas vplivala na to, da bo na kranjskem maratonu poskrbela popolno varnost tekačev. Vendar v Kranju prirejajo maraton Treh src, bodo ceste, po katerih je prijeljava proga, zaprte za promet. Cesta od Rupe do Kokrice bo

zaprta ves čas tekmovanja, ostale občasno.

Prireditelji so morali zaradi zahetov za večjo varnost udeležencev spremeniti tekovalno progno in jo speljati po manj prometnih cestah. Udeleženci velikega maratona (42 km) bodo tekli s startnega mesta na štadionu do Kokrice, Tatina, Spodnje Bele, Preddvora in Brega, nazaj do Preddvora, odtod do Zgornje in spodnje Bele, skozi Žablje in Trstenik do Gorič, nazaj do Trstenika, odtod do Tenetišč, Strahinja in Dupelj, nazaj do Strahinja, skozi Naklo do Kokrice in Mlake ter odtod prek Rupe do cilja v Kranju. 21-kilometrska proga bo prav tako speljana do Preddvora in Brega, na Spodnji Beli pa ne bo zavila v Žablje, ampak bo nadaljevala skozi Bobovek in Kokrico do Kranja. Trimska proga (10 km) bo vodila udeležence do Ilovke in nazaj.

Udeleženci velikega in malega maratona bodo razdeljeni v skupno 18 skupin. Tek na 42 kilometrov bo veljal tudi za slovensko prvenstvo v maratonu. Nastopili bodo rekreativci in tekačevi. Razdeljeni bodo v

štiri skupine po starosti in spolu — moški in ženske do 40 in nad 40 let.

Pri izvedbi prireditve bodo sodelovali prek 200 občanov, poleg članov atletskega kluba se dijakinja srednje ekonomske šole, ki bodo prevzeli prijavljeno službo, krajanji, ki bodo ob proggi delili napitke in okrepila, vojaki, pripadniki teritorialne obrambe, zdravnik, atletski sodniki, redarji — in se bi lahko naštreljalo.

Omenimo, da je predstavnik koroske deželne vlade dal pobudo, da bi kranjski maraton prihodnje leto vključili v prireditve Tek treh dežel (Slovenije, Furlanije-Julijske kraje, Koroške). Atletska zveza Slovenije in komisija za mednarodna tekmovanja pri ZTKO Slovenije s predlogom soglašata, svoje pa bo moral kajpak reči še Radenska — pokrovitelj vseh maratonov Treh src — in verjetno še kdo. (cz)

Krajanom bohinjskih krajevnih skupnosti

Občinska konferenca SZDL Radovljica sklicuje JAVNO TRIBUNO, ki bo v petek, 26. oktobra 1984, ob 18. uri v domu Jože Ažmara v Bohinjski Bistrici. Na javni tribuni bomo uskladili stališča o prostorskih vprašanjih, da bodo delegati iz Bohinja na seji skupščine občine Radovljica, ki bo 7. 11. 1984, lahko odločali. Vabljeni delegati delegacij za zbor KS, delegati delegacij za zbor združenega dela iz OZD Bohinja, predstavniki samoupravnih organov v KS Bohinj, člani družbenopolitičnih organizacij in vsi, ki želijo pomagati pri delu delegacij.

Občinska konferenca SZDL Radovljica

V. SREDIŠČU POZORNOSTI.

Preveč otroških tragedij

Minuli teden se je spet zgodila nesreča. Komaj 4-letna deklica je splezala na odprto okno in skozenj zgrmela več kot 10 metrov globoko. Na srečo je ostala živa. Otrok, ki je pred dvema mesecema padel čez balkon, je umrl. Nedavno se je neka deklica utopila v Kokri. 4-letni deček se je pri objestni igri na stopnišču hudo poškodoval. Deset otrok se je letos ponesrečilo, sedem jih je umrlo, ne računajoč številnih prometnih nesreč, ki terajo otroške žrtve. Čas, da se zamislimo!

Otroske nesreče vselej zeloboleči odjeknejo, saj v družinskem življenju pustijo trajne sledi. Rane, ki jih zasekajo take tragedije, se nikoli povsem ne zacelijo. Starši v nočeh brez spanca tuhajo, da bi morebiti lahko preprečili nesrečo, ko bi skrbneje nadzorovali otroka, oglaša se jim vest, čeprav krivda ni tolikšna, kot jo občutijo. Lahko pride tudi do trajne telesne poškodbe, zaradi katere je otrok vse življenje priklenjen na invalidski voziček.

Težko je predpisovati, kako bi lahko preprečili tragedije. Če otrok prezivi, sta invalidnost ali psihični šok predraga šola. Težko je staršem dajati navodila, naj bolj pazijo na otroke, da njihova zvedava igra ne postane usodna. Ves čas živahnih nadobudnežev ne morejo imeti na očeh, saj to otroški samostojnosti niti ni posebno v prid. Toda pri dve, triletnem otroku morda že lahko zaledojo svarila. Otroku morda lahko dokažemo, kako je nevarna vtičnica, če jo bo malček raziskoval s prstki, ali kako lahko opeče pričgan električna pečica. Drugikrat ne bo potipal ne prve ne druge, če bo imel z njimaboleči izkušnje. Težje je dokazovati, kako nevaren je padec skozi okno ali čez balkon, nagibanje prek vodnjakovega robu, guganje na stopniščni ograji visoko nad tlemi ali igra z žogo sredi ceste... Poskusimo pa lahko. Morda bo že beseda zategla.

D. Z. Žlebir

Mesec knjige — Oktober je posvečen knjigi, kot že nekaj let doslej so ga naši založniki in knjigarnarji obeležili z 10-odstotnim znižanjem cen knjig. Žal resnični popust daje le Mladinska knjiga, saj so drugi založniki pred tem cene povišali. Foto: F. Perdan

Gradis bo zgradil, Rudis pa opremil jeklarno

Na Jesenicah so pretekli teden podpisali pogodbo s poslovno skupnostjo Rudis o izdelavi in vgradnji opreme nove jeklарne — Z Gradisom so jo podpisali konec julija — Vrednost opreme je 7 milijard dinarjev, vrednost gradbenih del 1,8 milijarde dinarjev.

«Naš cilj je zgraditi jeklarno 2 takšno, kot je predvidena v investicijskem načrtu, v predvidenem roku in takšno, da bomo iz nje dobili predvidene količine jekla,» je dejal predsednik poslovodnega organa jeseniške Železarne Boris Bregant na četrtnovi slovesnosti ob podpisu samoupravnega sporazuma z dobaviteljem opreme poslovno skupnosti Rudis iz Trbovelja.

Da bi dobili najprimernejše izvajalce del in dobavitelje opreme, so v jeseniški Železarni že konec lanskega leta objavili natečaj o sposobnosti in oddaji del za graditev. Prijavilo se je 27 organizacij iz Slovenije, Hrvatske, Bosne in Hercegovine, Makedonije in Srbije. Na osnovi razpisnih merit so ocenili, da bi bilo 25 organizacij sposobno opraviti dela, za katera so se prijavili. Pri upoštevanju vseh tehničnih, komercialnih in finančnih pogojev so izbrali Gradis za izvajalca gradbenih in Rudis za dobavitelja opreme in izvajanje montažnih del. Pogodbo z Gradisom so podpisali konec julija, pogodbo z Rudisom pa so podpisali v četrtek.

Gradis je k sodelovanju povabil tudi Gradbinca iz Kranja, IMP iz Ljubljane, Železniško gradbeno podjetje iz Ljubljane in še nekatere druge. Opravili bodo 300.000 kubičnih metrov izkopov, 220.000 kubičnih metrov nasipov, vgradili bodo 42.000 kubičnih metrov betonov, 280.000 kvadratnih metrov opažev in 3.800 ton armatur ter vrsto pomožnih delovnih naprav.

Na Jesenicah menijo, da je Gradis kot eno največjih gradbenih podjetij v Jugoslaviji sposoben to delo opraviti v dogovorjenih rokih. To dokazuje vrsta objektov, ki jih je gradil v zadnjih letih. Med njimi velja posebej omeniti nuklearko v Krškem, rudnik urana Žirovski vrh, avtomobilske ceste, stanovanjske in hotelske objekte ter vrsto industrijskih objektov, ki jih je gradil v okviru slovenskih železarn.

Rudis pa je praktično združil vso slovensko strojogradnjo in makedonske dobavitelje jeklenih konstrukcij. Strojna tovarna Trbovlje, Metalna Maribor, Hidromontaža Maribor, IMP Ljubljana, Mostovna Ljubljana, Gostol in Vozila Nova Gorica ter Iskra Kumano in Fakom Skopje bodo izdelali in montirali 7.000 ton domače opreme in žerjavov, montirali 800 ton uvozne opreme in izdelali in komtrirali 9.200 ton jeklenih konstrukcij.

Izbor Rudisa je po mnenju Jeseničanov primeren tudi zaradi njegovih dolgoletnih izkušenj pri izgradnji zahtevnih objektov tako doma kot v tujini, medenje spadajo železarna Hama v Siriji, aluminijski kombinat Scwedit v NDR in Masa el Brega v Libiji in drugi. Pri tem velja posebej poudariti, da imajo bogate izkušnje tudi posamezni izvajalci v okviru Rudisa, saj praktično ni večjega projekta v Jugoslaviji, ki ga ne bi pomagali opremiti.

Celotna investicija izgradnje jeklarni 2 na Jesenicah bo veljala 18 milijard dinarjev, od tega bodo gradbena dela, ki jih bo izvajal Gradis, veljala 1,8 milijarde, oprema bo veljala 7 milijard dinarjev, 2,7 milijarde so tuji finančni krediti in oprema, ostalo pa so stroški energetike in kapitala.

L. Bogataj

90 let kroparskega Plamena

Kropa — Tovarna Plamen v Kropi, ki danes spada v okvir Slovenskih železarn, praznuje letos svojo 90-letnico. 16. novembra 1894. leta je 15 kovačev ustanovilo prvo zadrugo za žebljarsko obrt in druge izdelke iz železa. 1. maja 1885 so imeli prvi občni zbor, dan kasneje je v zadrugi začelo delati 47 delavcev. Ravnatelj zadruge je bil Franc Šolar, načelnik Valentin Klinar. Ob koncu leta je imela zadruga že 86 delavcev. Zasebnih podjetnikov je bilo šest. Med najmočnejšimi je bil Jurij Magušar, ki je imel 44 delavcev. 1. maja 1904 so kamnogoriški kovači po zgledu stavkajočih železarjev na Javorniku in Stari Savi začeli s stavko, v katero so pritegnili še kovače iz Krop. Stavka je bila mezdnega značaja in se je 4. maja končala z uspehom. Privatni podjetniki so bili prisiljeni s pogodbo plačevati delavce enotno. Največji uspeh stavke pa je bil, da je še več delavcev iz Krop in Kamne gorce pristopilo k zadrugi. Število zapošljenih se je povečalo na 215 in do prve svetovne vojne naraslo na 240. Leta 1947 je zadruga prešla v državni sektor, 6. septembra 1950 pa je bila prva seja delavskega sveta in s tovarno Plamen v Kropi je resnično začel upravljanje delovnega kolektiv. Ciril Rozman

PRVI HOKEJSKI DERBI JESENČANOM — Pred dva tisoč petsto gledalci je bil v soboto na Jesenicah prvi letoski derbi hokejskega državnega prvenstva. Srečala sta se večna tekmeca Jesenice in ljubljanska Olimpija. Jesenčani, ki so v prvenstvu startali s porazom v Beogradu, so tokrat na domaćem ledu povsem nadigrali Ljubljjančane. Po magi je bilo v jeseniškem taboru veselo kot že dolgo ne. Zmagu je prinesla v pravem času. Veselje nad zmago je delil tudi trobentec Avsenik, zvesti navijač železarjev, Franci Košir. Po zmagi je na ledu spet izpeljal znani napev »Prelepa Gorenjska«. Več o tekmi Jesenice : Olimpija (10:3) na osmi strani. (dh) — Foto: F. Perdan

Obisk in razgovori na Gorenjskem — Konec minulega tedna je bil na obisku na Gorenjskem pomočnik zveznega sekretarja za ljudsko obrambo generalpolkovnik Slavko Maričević. V četrtek popoldne se je s predstavniki kranjske občinske skupštine in poslovno prireditvenim centrom Gorenjski sejem pogovarjal o pripravah na sejem civilne zaščite v prihodnjem letu. Poudaril je, da se je ta sejemsko prireditve uveljavila po vsej državi in da bo tudi v prihodnje ta sejem imel jugoslovenski značaj. Razgovor se je udeležil tudi republiški sekretar za ljudsko obrambo Martin Košir. Generalpolkovnik Slavko Maričević si je ogledal tudi sejem stanovanjske opreme. V petek je pomočnik zveznega sekretarja za ljudsko obrambo najprej obiskal delovno organizacijo Sava v Kranju in si ogledal proizvodnjo. Nato pa si je s predstavniki radovljiske občinske skupštine ogledal republiški center za obrambno usposabljanje v Poljčah, kjer so ga seznanili o programu in delovanju centra. — A. Ž.

Če ste niste plačali naročnine za Glas, je mogoče na žiro račun 51500-603-31999.

Dobro zastavljen delo cerkljanskih tabornikov — Na letni konferenci so se sestali taborniki Gorenjskega odreda v Cerkljah. Od ustanovitve, ki je bila aprila letos, organizacija šteje že 50 članov. Njen starešina je Jože Šmid. Med akcijami cerkljanskih tabornikov kaže še posebej omeniti pohode po potek partizanske Jelovice, taborjenje v Adlesičih in zimovanje na Jezerskem. Marca so sodelovali v akciji Illegalec v Kranju in aprila na srečanju tabornikov na Joštu. Dobre rezultate so dosegli na gorenjskem taborniškem zletu v Škofjeloški Loki. Udeležili so se pohoda na grobišče padlih na Dražovcu in ga očistili. Odšli so tudi na pohod borcev Kokrškega odreda. Tudi prihodnji načrti so bogati: od pohodov, kviza do zbiralnih akcij. — J. Kuhar

Ljudje se ne zedinijo

Razmišljanja ob krajevnih problemih, pospremljena z žolčnimi komentarji, zaradi česa in koga kasni lahovski družbeni razvoj

Lahovče — V Lahovčah so kanili rušiti staro podrtijo nekdanjega gasilskega doma in graditi novega. Koncert Avsenikov je napolnil blagajno v te namene, ustavilo pa se je pri različnih interesih. Denar je obležal. Drugie ga manjka: s samoprispevkom so gradili mrljške vežice, a jih niso uspeli dograditi. Zatika se pri javni razsvetljavi. Napeljava telefona bo draga, kljub temu, da so krajani sami kopali, polagali kabel in zasipavali jarke.

V Lahovčah gre prepočasi. Ljudje izgubljajo voljo. Zakaj? Odgovor nam je prišepnila tudi naša nedavna izkušnja z Lahovčani.

Sredi dopoldneva smo ustavili v vasi nekaj domaćinov in jih povprašali, kaj menjijo o krajevnih problemih in kako naj bi jih rešili. Nihe se ni bal jasno in glasno naštetiti, kaj jih ture, niti se niso bali izliti vsega žolča na ljudi, ki so krivi, da v Lahovčah načrti zastajajo. Za svoje kritične besede pa niso bili pripravljeni izdati svojega imena, za tujih pač nismo mogli vzeti resno. Pač pa so nas zavzeto pošiljali od Poncija do Pilata, kdo vse bo lahko s svojim imenom jamčil za obilje informacij, ki so jih bili neuradno tako hitro pripravljeni dati. Kljub napotkom nam v Lahovčah vse dopoldne ni uspelo najti pravega cloveka z verodostojnimi informacijami. Niti clovek, ki je menda pri svetu krajevne skupnosti ali vaškem odboru, niti oni od gasilskega društva, nista upala povedati svojih imen. Edinole Metka Mušič nam je trezno in razumno naštelala družbene probleme:

„Razmišljali smo o gradnji nove trgovine, mlekarne, družbenega in gasilskega doma — vse pod eno streho. Zbrali smo denar, vendar se je vse skupaj ustavilo. Lokacija za trgovino sredi vasi ne bi bila primerna. Ta mora biti ob cesti, saj se poleg domaćinov v njej ustavljajo tudi mimo vozeči. Toda načrt se ni ustavil zaradi trgovine.“

Trenutno tod napeljuje telefon. O tem ne vem veliko, ker ga imamo doma že od prej. Borimo se tudi za javno razsvetljavo... Razvoj bi šel tudi v Lahovčah hitreje naprej, če ga ne bi zavirali spori. Ljudje se namreč ne morejo in ne morejo zediniti s stvarev.

Tudi mi smo bili po srečanju s peščico Lahovčanov tega mnenja. Ko bi bili odločnejši in manj zagledani vsak v svoje interese, bi se tudi tu kaj premaknilo.

D. Z. Žlebir

Porušeni jezerski oder

Bogata kulturna dejavnost na Jezerskem bo letos okrnjena. Kulturni dom Korotan, ki je doslej dajal streho tej dejavnosti, bodo porušili

Jezersko — Jezerski kulturni dom Korotan se je domaćim kulturnikom takorekoč že rušil nad glavo. Ker v njem ni bilo več varno delati, ga bodo zdaj porušili in bržčas že spomladi (če se nanj ne vseže birokracijo) postavili temelj novemu. Jezerjani bodo verjetno težko prebili brez Korotana, kjer že od predvojnih časov sem tešijo svoje duhovne potrebe.

Jezerske kulturne prireditev so bile vselej dobro obiskane. O tem govori tudi anekdota, ki jo Jezerjani radi vsakomur povedo. Ko je bil režiser Silvo Ovsenik nekega deževnega, nevihtnega dne povabljen k neki predstavi na Jezersko, se je prav slabše volje odpravil v ta odročni kraj. Na Jezerskem pa se mu je čelo zvedrilo. Ob polni dvoranji in še množici pred njimi vrati je hipoma pozabil na dež in dolgo pot.

Ob vseh praznikih so v Korotanu pripravljali proslave, tu so se zbirali na literarnih večerih, vneto so prisluhnili domaćemu nonetu, otroci so hiteli k lutkovnim predstavam, tu je domoval dramski oder. Še lani so se na literarnem večeru ob Prešernovem dnevu ogrele dlani. Na odru sta bili dve domaći predstavi: Gogoljeva Ženitev in lutke Pri Ježevih Josipa Ribičiča. Z igro so tu gostovali tudi kulturniki iz Šent Primoža na avstrijskem Koroškem (Jezerjani se poleg njih veliko družijo tudi s kul-

D. Z. Žlebir

Srečanje najstarejših

Dražgoše — V nedeljo, 14. oktobra, je krajevna organizacija Rdečega križa Česnjica organizirala srečanje 80 in več let starih krajanov Česnjice, Studenega, Podlonka, Rudnegra in Dražgoša. Od 30 vabljenih se je srečanja udeležilo 22 krajanov. Srečanje je bilo v osnovni šoli Staneta Zagarija v Dražgošah. Najstarejše krajane je nagovoril predsednik krajevne organizacije Rdečega križa Filip Bernik, dražgoški šolarji pa so pod vodstvom tovarišč pripravili prisrčen kulturni program. V prijetnem vzdusu so nekateri tudi zapeli in zapisali ob igranju neutrudnega harmonikarja. V spomin na srečanje je vsak udeleženec prejel dražgoški kruhek. Ob slovesu so sklenili, da se prihodnje leto spet srečajo.

DVAKRAT TEDENSKO PRI VAS — GORENJSKI POLTEDNIK GLAS

Jakeljnine Helence ni več

27. septembra 1984 je prenehalo biti srce najstarejši Gorenjeni, 102 leti stari Jakeljnove Helence iz Kranjske gore.

Nekajkrat smo jo obiskali. Vsakič nas je bila vesela in toliko nam je imela povedati o svojem življenju, o starih lepih časih. Izreden spomin je imela. Po cele ure je na pamet pripravljala pesni. Nekaj jih je tudi sama spesnila. Tudi o tovariu Titu. Najbolj jo bodo pogrešali kranjskogorski otroci, saj jim je toliko krat pripovedovala priovedke o triglavskem pogorju, Bedancu in Kekcu, Pehti in Kosobrnu, Zlatorogu...

Kranjskogorci so se od najstarejše krajanke poslovili v izredno velikem številu.

D. D.

Jezerski Korotan je tik pred rušenjem

PRAVNIK SVETUJE

VOJAŠKI INVALID
C. L. iz Smlednika

Vaš mož je že nekaj let vojaški invalid. Vsa leta do sedaj ste plačevali otroško varstvo po višini vseh prihodkov v družini. Tudi ostalih bonitet, ki izhajajo iz nižjih osebnih prihodkov, niste uveljavljali, ker pravite, da niste bili poučeni. Pred kratkim pa vam je povedala vaša prijateljica, da se prejemki vojaških invalidov ne štejejo v prihodek družine. Želite vedeti, ali je res?

Odgovor: Po izrecni določbi 4. odstavka 2. točke sklepa o prihodkovih pogojih in o višini denarne pomoči otrokom v letu 1984 (Uradni list SRS, št. 10/1984), ki so ga sprejele skupščine ljubljanskih

IZ KRAJEV NA PODROČJU ŠKOFJELOŠKE OBČINE

(104. zapis)

Končno! Zdaj je pred menoj se sam vrh Blegoša z dokaj skromno višino 1562 m. Saj ga prekašajo mnogi vrhovi v Ratitovcu — Gladki vrh 1668 m, Kreman 1658 m, Kačji rob 1575 m, Altemaver 1678 m, Kosmati vrh 1643 m idr. Toda Blegoš je tako mogočna gorska kopa, da ga opravičeno lahko štejemo kot očaka loškega hribovja. Tako prostorn je s svojo značilno travnatno pleso, ves gozdnat, z malo razkritega skalovja. Pa s tako obsežnim, vseobjemačim razgledom in bogato cvetno pestrostjo.

In spet tvegam, kaj je bolj prav: Blegaš (kot piše na zemljevidih in v uradnih spisih) ali Blegoš, kot govorimo domačini in imajo tudi loški domoznanški pisci raje? Ali pa izvor tega gorskega imena: morda je kaj v zvezi z njegovo plešo, ki je v zimah tako lepo bela, v poletjih pa svetlo zelena? Ponujajo se tudi primerjave z goščjo, kot pri Dražgošu z Draž(i)gostom?

Samo nestrokovno ugibanje, nič končnega — morda kdo bolje ve? Saj vsi ljudje vse vedo!

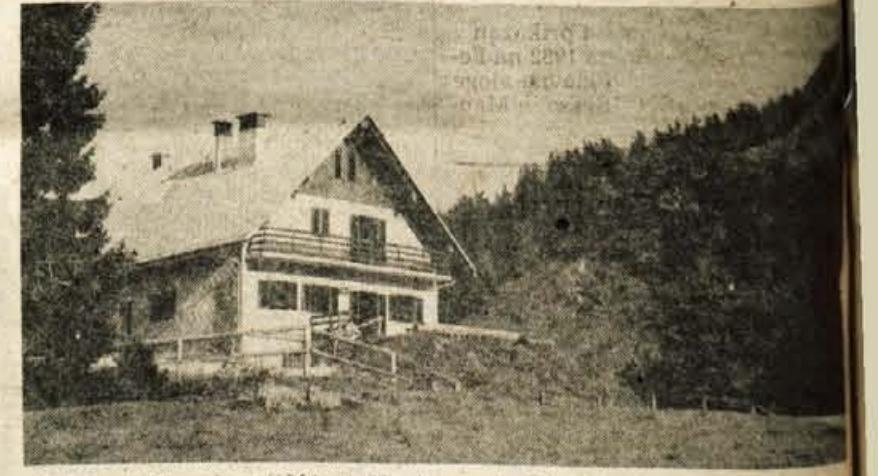
NA BLEGOŠ!

Braici bodo opazili, da mi je loški Blegoš ljubši kot papirnat Blegaš. Zato veljav v teh zapisih sledno le Blegoš!

Pot s Kalu proti vrhu ni posebno strma — saj mora premagati le 450 m višinske razlike, do koče Skofjeloškega odreda na Blegošu pa komaj 208 m! Močno skrajša pa jo celo nadelana vojaška cesta, ki je skoraj do koče — bolj natanko do Murave — prevozna z motorimi vozili. Torej skoraj dve tretjini poti.

Potem pa je pot zaprta z zaklenjeno rampo! Da ne bi silila h koči vozila in jo zaparkirala. Saj potem planinska koča izgubi ves svoj čar — kot se ga izgubile mnoge lovske koče, ki jih tovariši s zeleno bratovščino tako radi obdajajo s svojimi avtomobili. Do planinskih in lovskeh koč bi smeje voditi le skromne stezice!

In tako sem se spet zaklepatal! Namesto, da bi opozoril, kako se je smrekovim v jelovim sestoiem, ki gospoduje

Koča pod Blegošem (1391 m). Na desni vrh Blegoša (1563 m)

POPOTNI UTRINKI

Crtomir Zorec

jejo se na Kalu, pridružila boste se sasoma, čim više gremo, češ poslujuje. Seveda so to skrivljene, statične bukve — sicer slikovite, visokovite pa ne — pač posledica hudega s težkim snegom in starodavne gozdovih.

Zal — bukovih gozdov je v svetu ne manj. Ko je začel dobivati les-veda smrekov — ceno, je postal tečev v očeh brumnih posestnikov, nekakz godzni plevel. Pa vendar je tečev tako lepa — kot gaber in manzola — tisočletja nas je grela v vseh zimah! Sicer pa so tudi stare lesa se delali iz bukovih plohov, ki morda je zdaj kar dobro drž.

Zamolčati pa seveda ne smem, sem vrh Blegoša nekako obsegel. Cestno Murave vodi po severnem pobočju potem pa — ko je zložne ceste komplicirane ostro nazaj proti vzhodu na Blegoško planino (1390 m).

Povedati moram še to, da me je vse poti od Kala do koče spremljalo leščevje (ki je letos bogato rodilo malinovje).

Vode pa tu ni! Apnenčast svet je prepušten — vso vodo poskrba Šeleta, ki leta na neprepustno škriljno plasti voda privrte na dan. Zato je izvor na Kalu, više pa ne. Pod Blegošom pa je nekoliko večji beč ali bolj je zbiralnica meteorske vode, deževce. Ti beči so sploh značilni za hribovje — v mnogih krajih jih imajo — skrbno gospodarijo z vodo, zato pa v nemčestem (kraškem) svetu tako goceno.

KOČA NA BLEGOŠU

Reci bi moral: Koča škofjeloškega odreda na Blegošu (1391 m) je uradno ime koče. — Lepa, dobro grajeno, poslopje — dovoz gradini povzroča težav! Tudi notranjska je udobna, sodobna, prostorna, vse (če jo primerjam s prostorskimi krovovstvimi v visokogorskih ali zavetiščih kjer v Julijskih Alpah) je vse to: vsi notranji prostori opremjeni z grafikami našega ljubljence Ivete Šubic. Tako smo v koči na Blegošu skoraj tako kot med prijatelji.

In še to: vtiči v prostorje, ki so zavetišči v Julijskih Alpah, so zavetišči v Blegošu.

Priprave na praznovanje

Podnart — V spomin na prvo vojno v krajevne vaške odbore novembra 1944 v Podnartu vsako leto praznujejo svoj krajevni praznik. Tudi letos ga bodo združili v praznovanje 29. novembra.

Prihodnji mesec se bo v Podnartu zvrstilo več športnih prireditv. 29. novembra zvečer pa bo v krajevnem domu svečanstvo, na kateri bodo delovali moški pevski zbor DPD Svoboda Podnart, pionirski odred Alojz Rakovec in člani osnovne organizacije ZSMS. Slavnostni govornik bo predsednik skupščine krajevne skupnosti. Na prireditvi bodo sprejeli cicibane v pionirsko organizacijo. Prapor bo razvila krajevna organizacija Rdečega križa, njeni predsedniki pa bodo podelili krajevno priznanje. Novembra bo izšlo tudi kraljovo glasilo.

Ciril Rozman

občinskih skupnosti otroškega varstva, se ne šteje v dohodek družine, v kateri otrok živi oziroma v kateri spada, denarni prejemek po predpisih o vojaških invalidih.

SLUŽNOST VOŽNJE L. N. iz Jesenic

Pišete nam, da je sosed pot, ki jo služnostno uporablja, le-to s traktorjem precej razširil. Prej teh problemov ni bilo, ker se sosed s kmetijstvom ni ukvarjal. Z razširitvijo poti se ne strinjate in nas sprašujete kaj storiti?

Odgovor: Mnenja smo, da ne boste uspeli preprečiti sošedovo uporabo poti, na kateri obstaja služnost vožnje, za vožnjo s traktorjem. Razumeti je namreč treba, da se je služnostna pravica vožnje razširila tudi na vožnjo s traktorjem, ki so večinoma nadomestili vprežna vozila. Če sicer ni pogojev za ukinitev služnosti, menimo, da takšno uporabo poti sosedu ne morete preprečiti.

Čebelarje čaka prijetno presečenje

Anton Logar, strojni ključavničar iz Šenčurja pri Kranju že nekaj let izdeluje opremo in orodje za čebelarje — Točilo za med, univerzalne klešče, lovilec rojev, posoda za odkrivanje satja so izdelki, ki jih poznajo čebelarji po vsej državi — Kmalu tudi talnik voska

Šenčur pri Kranju — »Že pred desetimi leti, ko sem bil še redno zapolen v Ibju v Kranju, sem imel popolansko obrt,« pripoveduje **Anton Logar**, 42-letni strojni ključavničar iz Zupanove 1 v Šenčurju. »Delal sem skupaj z Janezom Rakovcem, njegova žena pa čebelari v Bašlju. Večkrat me je prosil, naj kaj popravim ali nadrem. Tako mi čebelarska oprema in

Anton Logar: »Najprej sem izdelal točilo za med, v kratkem pa bo na trgu talnik voska.«

orodje nista bila ravno neznanata, ko so pri Medexu iskali človeka, ki bi opremo in orodje kakovostno izboljšal.«

Tako se je Anton Logar lotil samostojne obrti in danes dela izključno opremo in orodje za čebelarstvo. Z medexom ima pogodbo in kar precej njegovih izdelkov že imajo čebelarji po vsej državi. Sicer pa so njegovi izdelki danes že tako kakovostni, da Medex z njimi lahko tekmuje s tujimi proizvajalcem tovrstnih orodij in opreme.

»Poleg čebelarske tehnicice, vendar sem ta izdelek v glavnem opustil, sem se najprej lotil izdelave točila za med. Izdelal sem ga iz nerjavence pločevine, ko pa je le-ta postala precej draga in še težko jo je dobiti, sem točilo začel izdelovati iz aluminija. Cenata je za čebelarje, med katerimi je kar precej konjičkarjev, veliko bolj sprejemljiva. Sicer pa naredim po-

godbeno za Medex okrog 400 taksnip točil na leto.«

»Čebelarsko orodje in oprema sta precej specifična. Ste imeli kaj težav na začetku?«

»Študiral sem domačo in tujo čebelarsko literaturo, začel sem hoditi na čebelarske razstave. Čebel sicer nimam, morda bom kdaj začel tudi čebelariti, zato pa sem se veliko pogovarjal s čebelarji. Svetovali so mi in skupaj smo preskušali izdelke; se posebno s čebelarji iz tržiške občine. Seveda sem stroje oziroma orodje moral primerno prirediti.«

Točilo za med so sledile univerzalne klešče, ki jih uporabljajo čebelarji. Nato je izdelal tudi lovilec rojev in posodo za odkrivanje satja. Že nekaj časa pa so ga čebelarji, s katerimi kar redno sodeluje, nagovarjali, da bi se lotil izdelave talnika voska.

»Kvalitetna naprava za taljenje čebeljega voska oziroma satja je tudi v tujini redka. Zato sem se moral veliko posvetovati in pri tem izhajati iz najbolj preprostega postopka taljenja voska, ki ga čebelarji poznajo že desetletja in več. Uspelo mi je. Naredil sem nekaj prototipov in trenutno sem talnik že tako razvil, da bo v kratkem doživel tudi testiranje. Pri Medexu so ga zelo dobro ocenili. Proizvodnjo točila kot tudi talnika sem tudi že začril. Upam, da bo čez kakšen mesec dni proizvodnja talnika že stekla in ga bo moč dobiti na trgu. Seveda pa orodje in oprema, ki ju izdelujem, čebelarji lahko naročijo tudi pri meni.«

Anton Logar je zadovoljen tudi zato, ker je prav zaradi njegovih izdelkov prišlo do standarizacije le-teh na jugoslovanskem trgu. Zato namerava tovrstno proizvodnjo razvijati še naprej. V mislih ima še nekatere izboljšave ter novosti. Ocenjuje, da se je zanimanje za čebelarjenje v zadnjih letih pri nas precej povečalo. Vendar ga vseeno skrbti, da ta dejavnost ne bo začela spet nazadovati.

»Začetnikov oziroma konjičkarjev, ki imajo štiri do šest panjev, je kar precej. Mislim pa, da čebelarstvo premo spodbujamo. Že pred leti je bil namreč objavljen podatek, da čebelarja, ki se začne s čebelami redno ukvarjati, stane prvi kilogram medu okrog sedem starih milijonov. Skratka, kar precej denarja je treba vložiti v začetek. Danes, ko so ti pogoji še težji, bi morali bolj razmišljati o različnih spodbudah na tem področju.«

A. Zalar

Ureditvena dela v Tenetišah — Po projektih Vodnogospodarskega podjetja Maribor, ki je projektant celotnega območja na področju odlagališč odpadkov v Tenetišah, Komunalno obrtno gradbeno podjetje Kranj Tozd Gradišče izvaja ureditvena dela na potoku Želin. Načrti morajo urediti okrog 450 metrov dolg odsek struge potoka, natančneje po spredno zgraditi še kanal za izcejevalno vodo iz smetišča. Po projektu je pred mostom, ki vodi čez potok, predvidena manjša čistilna naprava. Investitor del je Tozd Komunala. Že letos je na voljo 4,6 milijona dinarjev, prihodnje leto pa bodo z deli nadaljevali. —

Razstava sadja v Radovljici

V radovljiski graščini bodo v petek, 26. oktobra, ob 12. uri odprt razstavo sadja, dve uri poprej pa v sadovnjaku Resje prikazano delo sadjarških strojev. Namen razstave ni zgolj pospeševanje sadjarstva, temveč tudi opomniti na dolgoletno tradicijo sadjanja, mineva natanko osemdeset let.

Radovljica — Sadarsko društvo Slovenije pripravlja področne razstave sadja z namenom, da spodbudi pridelavo sadja, kjer so za to dobri prirodni in tržni pogoji. Gorenjska brez dvoma sodi med takšne predelite, podnebje in močno povpraševanje po sadju omogočata predvsem tržno pridelovanje jabolk, v ugodnih trilegah pa tudi hrušk in jagodičja. Pri pridelovanju nekaterih sort jabolk ima celo nekatera prednosti pred nizjimi, toplejšimi sadnimi okoliši, ker postanejo nekoliko drobnejši plodovi v ostrejši klimi okusnejši, bolj obarvani in predvsem trpežnejši, kar je posebej pomembno za shranjevanje čez zimo. Za lastno uporabo pa je na Gorenjskem moč pridelovati tudi mnoge druge sadne vrste od raznih sort sliv, češenj, višenj, orehov in lesnikov pa vse do breskev in marelje, ki v zavetnih letih in ugodnih letih ob dobrimi oskrbi rade kakovostne plodove.

Vse to so vedeli nekateri napredni sadjarji že v prejšnjem stoletju in s svojim neumornim delom dosegli, da je bila Gorenjska vse do preloma stoletja med pomembnimi sadarskimi pokrajinami tedanje Avstrije, tako po načinu pridelovanja kot po kolonialni pridelka. Med njimi je imel vsekakor največ zaslug »oče umne sadjereje na Kranjskem« Franc Pirc (1785–1880), ki je s svojim teoretičnim, praktičnim in publicističnim delom največ pomogel k temu. Še v času prve gorenjske razstave sadja v Radovljici leta 1904 je predvsem kranjsko sadjarstvo uspešno predstavljalo Avstrijo na mednarodni razstavi sadja v Düsseldorfu, kot je poročal tedanj »Kmetovalec«. Žal je bila tradicija kasneje nekajkrat prekinjena, stare izkušnje pozabljenje in nasadi so ostareli. Tako imamo danes na Gorenjskem malo sadnih nasadov, le okoli 80 hektarov nasadov jablan in hrušk, za tržno pridelavo ter le še dobro polovico nekdanjih 50 hektarov ribeza.

Zanimanje za sadjarstvo zadnje čase spet narašča, botrujejo mu križna leta. Med drugim se to odraža tudi v izrednem obisku praktičnih prikazov oskrbovanja sadnih rastlin. Vendar še vedno manjka organizirano in sistematično posredovanje tovrstnega znanja vsem tistim, ki jih zanimala. Razstava, ki jo bodo pripravili v Radovljici, bo skušala vsaj deloma zapolnitvi to vrzel.

S sodelovanjem sadarskih institucij in sadjarjev iz vse Slovenije bo imela predvsem poučen značaj. Na razstavi bodo prikazane sorte veljavne sadnega izbora, starejše in nove, uveljavljajoče se sorte različnega sadja. Razstavljeni bodo starci in novi stroji ter orodje in sredstva za oskrbovanje in varstvo nasadov ter spravilo sadja. Delovanje nekaterih novejših strojev bodo prikazani v petek, 26. oktobra, ob 10. uri v sadovnjaku Resje pri Podvinu. Vsaj deloma bo na razstavi prikazan razvoj sadjarstva v tem delu Gorenjske in nekatera sadarska priznanja. Pri ureditvi tega dela razstave sodeluje Tehniški muzej Slovenije. S sodelovanjem kmetijske pospeševalne službe, aktivne kmečkih žena in predelovalne industrije bodo prikazali različne možnosti za uporabo svežegega in predelanega sadja. Poleg tega razstavljeni in naprodaj tudi strokovna literatura in publikacije Sadarskega društva. Posebej velja

opozoriti na jubilejno publikacijo Urbana Jarniku (1784–1844) 200-letnici njegovega rojstva s posetom nekaterih poglavij iz njegove prve slovenske pisane sadarske knjige Sadje-Reja (1817) s spremembami dr. Erika Prunca in Franca Adamiča ter izčrpnim in zornim opisom sodobnega obreda na izpod peresa Marka Babnika, bo na otvoriti razstave prvič predstavljena javnosti. Otvoriti razstave v radovljiski graščini pa bodo v petek sledila predavanja, ki bodo vabljeni za vse, ki se kakorkoli ukvarjajo s sadjarstvom. Tine Benedič bo govoril o sadjarstvu na Gorenjskem, dr. France Adamič o Urbanu Jarniku in France Oomberger o svojih izborih. Pokrovitelji razstave v KŽK Gorenjske in skupščini občine Radovljica in Jesenice.

So v Tržiču gostoljubni?

Tržič — Takšno vprašanje so zastavili pobudniki akcije »Sodobni gostoljubni?« te dni v Turističnem društvu Tržič, ko so se prvič sestali in začrnili smernice po katerih bo akcija tekla nekaj mestecov po vseh večjih družbenih in zasebnih gostinskih obražah. Tako želijo dati ponudbi tržiškega gospodinstva, ki ima bogato in premo tradicijo, novo vsebino. Kakega sta pristopila tudi Zveza kulturnih organizacij Tržič in Radiotelevizijski Tržič. Pridobiti želijo prav vse tržiške gostinice, ki so pripravljene popestriti svojo ponudbo oziroma postoriti kaj več kot zgolj gostje s oziroma občajnimi jedmi.

Akcijo bodo izpeljali tako, da bo vsak gostinski obrat imel svoj teden, v katerem se bo predstavil s svojo ponudbo jedač in pijač. Tržiče bo seveda na domačih dejah in tržiških specialitetah. Teden v posameznem gostinskem obratu se bo začel s petkovim kulturnim večerom, v katerem bodo sodelovali tržiški ljubitelji s svojimi programi. Seveda se bodo v njihovem tednu dobiti lokalni lepsi podobo in da bo seveda takšen di ostal.

Turistično društvo bo ocenjevalo vse gostinske lokale, ki se bodo prijavili k akciji, ocene pa bodo objavili v sredstvih javnega obveščanja ter na tržiškem radiu. Leto bo vsakič pripravil krajsko oddajo, v kateri bodo predstavili gospodinjstva in gostilnice v Tržiču, ponudbo in recepte.

Tržičani že od nekdaj zahajajo v gostilne in zakaj ne bi več obdobri hraniti in pijači združili s prijetnim vzdušjem, ki ga bodo ustvarili domači kulturniki.

Kot vabilo za akcijo in obisk bodo skupaj z gostinci natisnili plakat in posebna vabila za vsak teden. Pogovarjali so tudi o izdaji Vodnika po dobrih tržiških gostilnah z opisom gostinskega ponudbe in izleti v okolico.

Pobudniki akcije pričakujeta velik odziv in računajo, da za besedama Smo gostoljubni? ne bo več treba pisati vprašanja, temveč bosta obvezljivi kot vabilo. B. Kuburic

Bistriška planina je planina Tržičanov

Kot je Mežaklja kraj, kjer se radi zbirajo Jeseničani, Jošt, kamor zahajajo Kranjcanci in Lubnik, kjer se radi srečujejo Škofjeločani, taka je Bistriška planina za Tržičane. Tu praznujejo svoj prvi maj, tu sprejemajo cincibane v pionirje, tu praznujejo Dan borca, občinski praznik, tu imajo svoje piknike. Tu imajo Tržičani, točneje vaščani naselji pod gorami, med Tržičem in Begunjami, svojo pašno planino.

Spomenik na zgornjem robu planine priča, da se je tu 22. junija 1941, prav na dan, ko je Nemčija napadla Sovjetsko zvezo, sestal del članov partitske in skojevske organizacije za Tržič in okolico. Pod vodstvom Jožeta Janežiča so začeli pripravljati na boj proti okupatorju. Pogosto so se tu zadrževali borci Tržiške čete, koroški borci, Kokrški, Gorenjski odred. Tu če so imeli svoja pota razpredena kurirji. Maja 1943 je bil tu sestanek za nadaljevanje boja in za mobilizacijo vseh za boj sposobnih Tržičanov.

Nekaj takega, kot »nekaj nas kuča na naša«, je v smehu dejal Stane in že smo bili z mizo pri vročem čaju in domaćem žganju.

Skojevec je bil oskrbnik koče Francelj Ribnikar, od marca 1943. Potem je bil v Kokrškem odredu, v 3. bataljonu. Miha Karo-Korl je bil njegov komandant. Kdo bi si mislil, da bo zdaj, ko pase tule na Bistriški planini, srečal komandanata odreda. Redka so taka srečanja.

V kuhinji je prijetno toplo. Drva gore v štedilniku in Ivanka hiti za pohodnikom spregovorila predsednik Tržiške občinske skupščine Janez Piškar in nedanji komandant Kokrškega odreda Janko Prezelj-Stane, sem opazovala kočo. Precej ljudi se je nabralo tam okrog. Gozdarji, lovci. Možakar v modri jopici je čakal pri ograji. In ko smo se bližali koči, je bil njegov nasmej vse širši.

»Je, ta prav je! «Stane je!« Krepak stisk roke, prijateljski udarec po ramenu. Borec se je srečal s svojim komandantom.

»Ne bom te pozabil, kako si pokonci hodil tam po polju, ko smo napadli Begunje,« zavzeto pripoveduje Francelj Ribnikar. »Jaz sem pri Poljčah ležal na položaju, ti pa kar hodil in ukazoval. Kako bi te lahko kdo počoičil! Saj je vse križem pokalo!«

Nekaj takega, kot »nekaj nas kuča na naša«, je v smehu dejal Stane in že smo bili z mizo pri vročem čaju in domaćem žganju.

Skojevec je bil oskrbnik koče Francelj Ribnikar, od marca 1943. Potem je bil v Kokrškem odredu, v 3. bataljonu. Miha Karo-Korl je bil njegov komandant. Kdo bi si mislil, da bo zdaj, ko pase tule na Bistriški planini, srečal komandanata odreda. Redka so taka srečanja.

V kuhinji je prijetno toplo. Drva gore v štedilniku in Ivanka hiti za pohodnikom spregovorila predsednik Tržiške občinske skupščine Janez Piškar in nedanji komandant Kokrškega odreda Janko Prezelj-Stane, sem opazovala kočo. Precej ljudi se je nabralo tam okrog. Gozdarji, lovci. Možakar v modri jopici je čakal pri ograji. In ko smo se bližali koči, je bil njegov nasmej vse širši.

Drugo leto sta pasla na Bistriški planini Ivanka in Francelj Ribnikar iz Rodin. Dve leti in planina tako priljubila, da bosta zagotovo prisla sem gor tudi še naslednje leto. — Foto: D. Dolenc

Dve poletji sta pasla na Bistriški planini Ivanka in Francelj Ribnikar iz Rodin. Pravita, da se jima je planina tako priljubila, da bosta zagotovo prisla sem gor tudi še naslednje leto. — Foto: D. Dolenc

Šolan pes je lahko reševalec

portnih psov ne šolamo le v ponoš lastnikov, temveč so mnogo-
transko uporabni zlasti za SLO in v naravnih nesrečah — Tovr-
ne ambicije imajo tudi škofjeloški kinologi

Školja Loka — Kdor nima prehnu-
je strahu pred velikimi zverinami in je v pravi užitek gledati vrsto
pes, tako poslušno izvršujejo go-
verjevake, kako ponosno stoji
pred njega, kako se nemud-
o dozvedejo njegovemu klicu, kako
izražajo izgubljene in odvržene
človeke ... Poslušnosti so se psi
nisi na 60-urnem tečaju, ki ga Ki-
loško društvo Škofja Loka prireja
za nove člane. Tudi v drugih kinolo-
ških društvenih v Sloveniji in na Go-
rjanskem je bržkone tako (na Go-
rjanskem poleg škofjeloškega delu-
ja je kranjski, nakelsko in blejsko
delo). Ko smo jih v soboto obiskala
da bi bili priča rednemu treningu,
tukaj jih »zalobil« ravno pri opravljanju
začetnih izpitov.

Ceprav se je v škofjeloškem dru-
štvu šolan kar precej psov, se je le
majstrica lastnikov odločila, da
pravijo izpit. Večina jih je delala
šolanje. B izpit, dva najbolj izkušena
šolalci pa sta pod vodstvom bolj
znanovestnih gospodarjev v soboto
vedela izpit ena in dva. Cela vrsta
članih ovčarjev, rotweilerjev, dom-
čanov, kraških ovčarjev (in tudi
krizanc) se je preizkusila v sles-
ju. Na več kot 20 minut starci sle-
la je dokazovala, kako izostren vonj
ta in kako je ta njihova lastnost
uporabna. Preizkušali so jih v

poslušnosti, ugotavljali, kako ubogljivi so na vrvici in brez nje, kako so pripravljeni slediti gospodarju in se odzvati njegovemu klicu. Pri napadu in obrambi je pes dokazal, da je pripravljen braniti gospodarja, če ga napade, s to vajo si razvija ostrino in potem gorje, če ga kdor preveč razdraži.

Preizkus znanja v soboto je dokazal, koliko so sploh posamezni psi sposobni nadaljnje dela, na dan so prišle odlike in slabe lastnosti, tako da so lastniki dobili pravo podobo svojih ljubljencev. V soboto so modrovali, kako je treba psa vrgljati, da bo ravno prav hud in da bo hitro dojel vse, o čemer ga kinologi poučujejo. Od tretih do devetih mesecov psa se ne obremenjujejo s šolanjem, saj še ni dovolj zrel. Ko pa doseže pravo starost, je že dojemljiv za osnovne vaje poslušnosti. Bolj nadarjeni psi se sicer že prej naučijo ubogljivosti. Veliko je seveda odvisno tudi od lastnosti in zahtev gospodarja.

Kinološko društvo v Škofji Loki je povezano tudi s SLO. V tej povezavi vidijo tudi smisel šolanja psov. Res je šolan pes tudi v ponos gospodarju, vendar zgolj zaradi tega ne šolajo psov. Kinologi pravijo, da bi morda v prihodnjih nekaj letih pse usposobili za reševalce. Tako izurjene bi jih lahko uporabljali pri raznih naravnih nesrečah (v potresih bi iskali pod ruševinami, pod plazovi bi z občutljivim vonjem hitro zaznali ponesrečenca), pri varovanju objektov in podobno. V Švici, pravijo, so to dejavnost že razvili, pri nas je še bolj v povojnih.

Psi škofjeloškega kinološkega društva in njihovi ponosni lastniki bodo prihodnjih mesec pripravili tudi nastop, ki bo tudi nevečemu gledalcu pokazal, kaj so se psi v letu dni naučili in česa vsega so sposobni. Prikaz pasjih veščin bo prava paša za oči tudi za nepoznavalce.

D. Z. Žlebir.

GORENJSKA NOČNA KRONIKA

PREREZANE GUME

Hudo jezen je bil občan, ko je na eni od tržiških ulic zjutraj ugotovil, da mu je nekdo prerazil vse gume na avtomobilu. Za nepridipravom, ki očitno ve, kako težko je dandanes dobiti gume in kako drage so, še poizvedujejo.

IHTA PA TAKA

Ihtavi Škofjeločan je debele tri ure razgrajal v svojem podstrešnem stanovanju. Radio je hrumeval prek sobne jakosti, skozi vrata pa so kot za stavo leteli razni predmeti iz gospodinjstva. Nazadnje je po stopnišču polil še vedro vode. Tedaj je bilo stanovalcem pod njim zadost. Poklicali so milico. Možem na uradni dolžnosti so ostala vrata zaprtia.

SPOMIN GA JE ZAPUSTIL

Ob cesti Slap-Dolina je možaka premagal alkohol. Mimoidoči so ga komaj dvignili, še teže iz njega izvlekl, da je doma iz Jelendola, najteže pa je bilo izvedeti, kje se ga je takoj nalezel. Alkohol mu je menda ohromil spominski center.

POBEGLI AVTOMOBIL

Kranjčan si je kar dvakrat potmel oči, pa še ni bil povsem gotov. V križišču pri Zavarovalnici je namreč videl osebni avto, kako brez voznika hiti v križišče. Za vsak primer je poklical milico. Pristojni so ugotovili, da je občan čisto prav videl in naj ga nikar ne skribi, da ima privide. Avto je bil tu parkiran v prostem teku, nenadoma pa je speljal.

LITER VINA IN ZA VOLAN

Ženska je najprej popila kozarček, da je nazdravila, potem pa še dva in nazadnje kar dva litra, nato pa sedla v avto in se odpeljala. Moža je zaskrbelo, zato je klical miličnike, naj jo spravijo izza volana, če jo kaj vidijo. Niso je videli.

CISTO PO FILMSKO

V kranjski dijaški dom so zaprli znanega begavca iz vzgojnih domov, misleč da je tu na varnem. Toda fant je očitno dorasel vsaki ključavnici. Zvezal je nekaj rjuh, jih spustil skozi okno in zbežal. Uspelo mu je, prekanjenku.

OPUSTOŠENI BALKON

Na postajo milice v Radovljici je klical neka ženska in potožila, da ji je neznanec ponoči polomil vse rože na balkonu. Pojava še niso raziskali. Sumijo pa, da je »ljubitelj« cvetic neki sorodnik oškodovan ženske, s katerim sta že dlje časa sprta, zdaj pa takole napaja.

A. Bitenc

12-letna Klara Škopelja je najmlajša kinologinja. S psičko Fido sta se na izpitih dobro odrezali.

nih nesrečah (v potresih bi iskali pod ruševinami, pod plazovi bi z občutljivim vonjem hitro zaznali ponesrečenca), pri varovanju objektov in podobno. V Švici, pravijo, so to dejavnost že razvili, pri nas je še bolj v povojnih.

Psi škofjeloškega kinološkega društva in njihovi ponosni lastniki bodo prihodnjih mesec pripravili tudi nastop, ki bo tudi nevečemu gledalcu pokazal, kaj so se psi v letu dni naučili in česa vsega so sposobni. Prikaz pasjih veščin bo prava paša za oči tudi za nepoznavalce.

D. Z. Žlebir.

SODIŠČA

Miška v olju

Za večjo prometno varnost

Varnostni pas

Le redki vozniki se za vožnjo z avtomobilom v naselju privezejo, pogoste pa se pripravijo za vožnjo po cestah izven naselij. Vendar pa je sklep, da je manj nevarnosti v prometu v naseljih, napacen, saj se večina prometnih nezgod pripeta prav tu. Poškodbe voznika in sopotnikov pa so prav tako hude tudi pri razmeroma majhnih hitrostih. Zato je tudi z zakonom o varnosti cestnega prometa določeno obvezno privezovanje z varnostnim pasom na prednjih sedežih. Vozniki, ki se tegos poslej še niso navadili, čeprav je zakon od njih to zahteval, bodo od 1. januarja 1985 lahko občutili tudi posledice, saj se bo poslej opustitev privezovanja z varnostnim pasom kaznovala kot prekršek. V členu 213 omenjenega zakona piše:

• Z denarno kaznijo 100 din se kaznuje takoj na mestu za prekršek voznik in oseba, ki se med vožnjo v motornem vozilu ne priveže z varnostnim pasom. Če je s takim prekrškom povzročena neposredna nevarnost za drugega udeležence v prometu ali prometna nezgoda, se storilec kaznuje z denarno kaznijo od 200 do 500 din.

Mrak

Ker je kupec v steklenici olja našel miš, kamor jo je očitno nekdo stlačil, je sodišče kaznovalo Oljarico z visoko denarno kaznijo.

Kranj — Nemalo preseča je bila gospodinja, ko je iz zaboja, ki ga je imela v shrambi, prinesla v kuhišnjo steklenico olja Cekin in jo odprla. Ko pa je hotela olje uporabiti, je opazila v steklenici nekaj temnega — miš. Nič manj ni bil osupel, še bolj pa jezen, njen mož, ki je vse skupaj odnesel na krajevni urad Žirovnica, kjer je bil prav takrat inšpektor z Uprave inšpekcijskih služb. Ta je tudi napisal zapisnik in prijavil septembra leta 1982 Tovarno olja Oljarico Britof zaradi kršitve zakona o zdravstveni neoporečnosti živil in predmetov splošne rabe.

Kupec je olje, to je dvanajst steklenic, originalno zaprtih, kupil skupaj v zaboju v diskontni trgovini in sicer januarja 1982, olje pa so postopoma po eno steklenico jemali iz zaboja, kadar so ga potrebovali. Na enak način je gospodinja ravnala tudi 13. aprila 1982, ko je iz shrambe prinesla steklenico olja in jo odprla. V sodnem postopku pred Temeljnim sodiščem v Kranju se je izkazalo, da so steklenice olja prišle v trgovino originalno zapakirane in jih je take trgovina tudi prodala. Sodišče je izklučilo možnost, da bi kupec sam storil kak taka. Za takšno onesnaženje olja pa so tudi v Oljarici zavrnili vsako odgovornost. Kontrola polnjenja steklenic v polnilnici je namreč večkratna, prav tako pa se steklenice kontrollirajo tudi v skladisu.

Kamenje se mu je vsulo na glavo

Tedraž — Pri delu v Rudniku urana na Žirovskem vrhu se je v nedeljo, 21. oktobra, ponesrečil 21-letni Halid Čavševič, delavec Geološkega zavoda iz Ljubljane. Na oboke rova je delavec pritrjeval sidra, na katere naj bi obesili zaščitne mreže, da se ne bi na rudarje usipalo kamenje. Pri delu je Čavševič stal na 4 metrov visokem odru. Nenadoma se mu je na glavo usulilo kamenje. Snelo mu je zaščitno čelado in kamen ga je ranil na glavo. Delavec je izgubil ravnotežje in padel z odrja. Zdravniško more so ranjencu nudili v zdravstvenem domu v Gorenji vasi.

Zvirče: gasilska vaja ob mesecu požarne varnosti — V četrtek nekaj po peti urji popoldne je na Devovi kmetiji v Zvirčah izbruhnil požar. Ognjeni zublji so zajeli dobro založeni senik in hlev. Obstaja nevarnost, da se požar razširi tudi na sosednje objekte, se je glasil načrt za gasilsko akcijo, ki so jo v mesecu požarne varnosti pripravili člani Gasilskega društva Kovor in domačega gasilskega oddelka civilne zaščite. Klicu na pomoč se je odzval skupno 20 gasilcev, ki so z vodo iz bližnjega protipožarnega bazena in vodovodnega omrežja v izvrjeni vaji omejili namišljeni požar in spravili živino iz hleva na varno. Od znaka za začetek vaje do takrat, ko so v ognjene zublje uperili še zadnjega izmed treh vodnih curkov, je minilo vsega deset minut. — C. Zalipnik

Obračun z nožem

Tržič — V nedeljo opolnoči je šel Š. K. iz Kranja z ženo k znancu M. Š. v Tržič, da bi z njim razčistil star spor. V stanovanju M. Š. se je razvzel preprič in gost je udaril znamca, da se je slednji zavalil na tla. M. Š. je v razburjenju zgrabil kuhiški nož in z njim trikrat zabodel gosta. Š. K. je sicer ubežal, toda zunaj se je zgrudil. Ranjenega so odpeljali v klinični center v Ljubljani, kjer je kmalu zatem umrl.

Prehitro po klancu

Škofja Loka — Na lokalni cesti v Suhu pri Škofji Loki sta se v petek, 19. oktobra, ponesrečila 23-letni Tomaz Marguč in leta dni mlajši Stefan Zrinjski. Marguč se je z motorjem peljal po klancu navzdol in zaradi velike hitrosti padel. Pri tem pa je podrl še pred sabo vozečega kolesarja Stefana Zrinjskega. Slednji je bil v nesreči laže, Marguč pa huje ranjen.

D. Ž.

Električni pastir zanetil ogenj

Blejska Dobrava — V petek, 19. oktobra, je na Blejski Dobravi pogorel kozolec, last Milke Merlin. Ogenj je nastal verjetno zaradi okvare na električnem pastirju, ki stoji blizu kozolca. Tam je bržkone prišlo do kratkega stika, veter pa je najbrž zanesel nastale iskre v seno v kozolcu in tako zanetil požar. V kozolcu je zgorelo 500 ton sena in ves leseni del, tako da skupna škoda znaša 40.000 dinarjev.

GLASOVA ANKETA

Dragocena ozimnica

Zima je pred vrti in srečen je tisti, ki je še pravi čas pomislil na ozimnico. Vsak jesenski mesec je moral odriniti kak znesek: najprej za polovico prašiča, nato za jabolka, čebulo in zelje, drva so mu pripeljali že avgusta, za premog pride na vrsto enkrat prihodnjem mesec, takrat bo plačal tudi kmet za krompir. Takole porazdeljeni izdatki za ozimnico se niso katastrofali. Huje je, če se stroški zanjo zgnejo vsi naenkrat. V pogovoru z občani smo izvedeli, da so domala vsi že oskrbljeni za čez zimo. Ponekod je priskočil na pomoč tudi sindikat.

ne in tudi znam presoditi, kaj je splača kupiti. Jabolka sem dobil po 55 dinarjev za kilogram v Beogradu, krompir po 29 dinarjev v Ljubljani. 5 vreč gā bo menda zadostalo za zimo. Če ne, ga bom prikupil. Kmeti še dokupil. Vzel sem tudi Etino ozimnico vloženo zemljišče, ki velja 1800 dinarjev. Za metre drva sem odštel nekaj več kot star milijon in pol. Vsa ozimnica me je veljala kakih 30.000 dinarjev. Če bi ta znesek dal naenkrat, bi bilo seveda težje, postopoma pa je kar šlo. In še brez skupnosti za vso zimo.

Sonja Djuričić s Šmarjetne gre: »Letos sem kupila samo nekaj čebul. Sadje in zelenjavno kupim sproti, ker nerada delam za loge. Doma namreč nimamo posameznega prostora za shranjevanje, pa se bolj ogrevamo za spremembe. Krompir dobim od mame zastonj. Gledam, da je prav tako nimam skrbi, ker posamezno prostoro za elektriko. V 11 letih, kar sem poročena in imam svoje gospodinjstvo, mi se ni bilo treba kupiti ozimnice.«

D. Z. Žlebič

TUDI TO SE ZGODI

Rišemo za mir

Kranj — Jutrišnji dan Združenih narodov, 24. oktober, in teden razročitve, bodo počastili tudi mladi. Občinski center klubov OZN pri občinski konferenci ZSMS v Kranju námreč pripravlja akcijo »Rišemo za mir«. Otroci, mladina in tudi tisti manj mladi bodo od 10. do 14. ure na Tito-večernem trgu s kredami risali na asfalt vse, kar jim pride na misel o miru, vojni, razročitvi... Z akcijo bi mladi radi izrazili nesmisel vojne in brezsilnost oboroževanja. Če bo slabo vreme, bo prireditev odpadla.

Popotovanje po Evropi

Kranj — Mladinski odsek Planinskega društva Kranj vabi mladine in mladince na predavanje, združeno z barvnimi diapositivmi, s popotovanjem po Evropi. Predaval bo Stanko Dolenšek. Predavanje bo v sredo, 24. oktobra, ob pol osmih zvečer v prostorih Planinskega društva Kranj, Koroška 27. Vabljeni!

Še vedno prevladuje trenutni interes

Letošnji 17. mednarodni sejem stanovanjske opreme v Kranju je bil po obsegu in vsebinu največja tovrstna prireditve doslej. Bilo je več razstavljalcev, večji obisk. Najpomembnejše pa je, da je prireditve tudi po kakovosti ustreza na naziv sejem opreme, saj so proizvajalci pohištva prikazali domala vse novosti na jugoslovanskem trgu.

Velik poudarek je bil tudi na energiji in topotni izolaciji. Pričazanih je bilo kar precej novosti. Škoda pa je, da razstavljalci niso bolj poskrbeli za strokovno razlag in nasvet. Kljub širim predavanjem je obiskovalce na razstavi več ali manj ostal prepričen sam sebi. V vseh obzirih je uspela gobarska razstava.

Obiskovalci so na sejmu pogrešali nekatere večje domače proizvajalce. Ni bilo Gorenja, Iskre, med trgovskimi organizacijami že vrsto let ni kranjske Elite. Menda sta se tudi

Merkur in Metalka odločala, da bi se predstavila na sejmu, a nazadnje ni bilo nobenega. Škoda, da se nekateri »velikanji«, kot jim včasih pravimo, tokrat niso pojavili.

Skratka, sejem ni bil izjema v tem, da se je pokazalo, kako še vedno prevladuje trenutni interes. Razstavljen je bilo tudi tako blago, ki trenutno na tržišču ni najbolj zanimivo, medtem ko takšne ali drugačne vrste bojkot, mora obiskovalca hudo razočarati. Takšno ravnanje posameznih prizvajalcev in organizacij je obenem slab računica. Tisti, ki so bili tokrat na sejmu, so namreč opozorili nase obiskovalci ne bodo pozabili nanje. S tem smo se dotaknili še nekega vprašanja. V tujini zadnji dan sklepajo pogodbe in dogovore že za naslednji sejem, proizvajalci in razstavljalci gledajo dolgoročno. Zavedajo se, da tukaj pred naslednjo sejmsko prireditvijo zanje

A. Žalar

ne bo prostora, če se ne bodo pobrali pravočasno. Pri nas pa se včasih dogaja obratno; prireditelj skoraj prosi proizvajalca, da sodelujejo na sejmu.

Ob vseh teh pomislikah pa je sejemske prireditve v Kranju vseeno treba priznati velik poslovni posmen. Že letos je bilo odkupljene za več kot 100 milijonov dinarjev najmodnejše tehnologije in opreme iz uvoza. Letos je bil prvič iz tako imenovanega sejemskega uvoznega kontingenta omogočen odkup tistega blaga za široko potrošnjo, ki ga na domaćem trgu ni ali pa ga primanjkuje. Zato v prihodnje na Gorenjskem pričakujemo večjo zavzetost Medobčinske gospodarske zbrane.

A. Žalar

Razpis Bloudkovih nagrad

Radovljica — Radovljiska telesokulturna skupnost je poslala vsem telesokulturalnim organizacijam, društvom in športnim klubom razpis slovenske telesokulture skupnosti za Bloudkove nagrade. Rok za prijavo kandidatov je 10. november, zbirka jih občinska telesokulturna skupnost. V radovljiski občini bodo podelili eno zlato, dve srebrni in štiri bronaste Bloudkove plakete.

Upokojenski pevski zbor od spomenika do spomenika

Kranj — V nedeljo, 7. oktobra, je pevski zbor kranjskega Društva upopokojencev organiziral izlet od spomenika do spomenika. Pevci so krenili prek Ljubljane in Logatca do Črneg vrha nad Idrijo, kjer je bil ob spomeniku padlim borcem Prešernove brigade prvi postanek. Upokojenci so njim v spomin zapeli. Nato so obiskali in zapeli ob spomenikih in obeležjih na Otlici, na Trnovem in Kobniku. V teh krajinah na Primorskem je padlo nad 1000 borcev 9. korpusa NOV.

Pred dnevom mrtvih pa načrtuje zbor obisk Peršmanove domačije nad Železno Kaplo na Koroškem.

I. Petrič

Za praznik športni objekt

Brez prostovoljnega dela bi na Primskovem še ne imeli pokritega balinišča — Živahen utrip marsikatere dejavnosti še naprej hromi velika stiska s prostori — Obeti za nove prostore so v kraljinski coni — Novi telefoni v naslednjem letu

Kranj — Z otvoritvijo pokritega dvosteznega balinišča in osrednjo proslavo, na kateri so med drugim podelili tudi priznanja in plakete, so se na Primskovem zaključile prireditve ob letošnjem krajevnem prazniku. Tako kot že nekaj let doslej so se v dnevih pred prazniki zvrstile športne prireditve, svojo dejavnost in sposobnost sta pokazala v gasilsko društvo, nekaj prireditiv je bilo tudi za otroke in mladino itd.

Ni veliko krajevnih skupnosti, ki jim ob prazniku še uspeva odpirati nove objekte. Vendar so na Primskovem zdržali sile, kot se temu reče, se zagnali v delo in zdaj imajo pokrit športni objekt za tekmovanja in rekreacijo krajanov.

Okoli 4000 ur prostovoljnega dela je bilo opravljenega, je povedal Tina Kokalj, predsednik sveta krajevne skupnosti, »velik delež potrebnega denarja pa so prispevale delovne organizacije. Zdaj imamo za Kokro že pravi športni center, saj so bili lani preurejeni prostori Sportnega društva, novo balinišče pa bo z galérijo za gledalce, sanitarijami in bife-

Predosje — Krajan Predosje se že nekaj časa sprašujejo, kdaj bodo dokončane mrtiske vežice na pokopališču, ki ga uporabljata dve krajevne skupnosti. Obnova in razširitev vežic je bila predvidena že do julija, upali so sicer, da bo nato vsaj do krajevnega praznika, očitno pa bo trajalo še nekaj časa, da bo vse gotovo. Denar za obnovo so pripravili krajanji, del pa je bil dodeljen iz združenih sredstev za krajevne skupnosti — Foto: F. Perdan